

«SLOVENE» velja
po pošti na vse strani Jugosla-
vije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 180—
za pol leta 90—
za četrt leta 45—
za en mesec 15—
Za inostranstvo ololetno K 240—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 30—
za inostranstvo 35—

SLOVENE

==== Inserati: ====
Enostopna pettivrsta (30 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 8—
poslana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglaš 50/9mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku
ob 6. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi ne ne vračajo; nehranjena pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglaš,
avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bosn.-herc. 7563.

Dr. J. P. Nemci in donavska konfederacija.

Vprašanje spojitve Avstrije z Nemčijo
stoji še vedno v Avstriji v ospredju dnev-
nih razmišljanj. Revija »Das neue Reich«
prinaša v vsaki številki kak donesek k
problemu: združitev z Nemčijo ali pa pri-
ključitev k podonavski federaciji, ki jo
propagira zlasti Francija. Kršč. soc. poslan-
ec dr. Mataja razmotriva v »Münchener
Allgem. Rundschau« nepopolno revščino v
Avstriji. On upa, da pride čas za spojitve
in da se treba na to pripravljati, češ da
je donavska federacija pristna francoska
misel. Francija je razbila Avstro-Ogrsko
na prigovarjanje Jugoslovancev in Čehov,
zdaj pa išče nadomestek za staro monar-
hijo. Njegovo mnenje je, da ni bilo treba
razbiti Avstrije, da pa je ravno tako ne-
možno danes izreči se za donavsko fede-
racijo.

Popolnoma drugo stališče je grofa
Voltolinija v kršč. soc. reviji »Das neue
Reich« v zadnji številki z dne 15. avgusta.
Razlogi, ki jih navaja za podonavsko fe-
deracijo so ravno danes, ko smo čuli dr.
Beneševce misli, izrednega pomena. Kažejo
nam sliko, kako se je brez nas nekaj ku-
halo, kar pa zdaj sami iz lastne uvidevnos-
ti na češko pobudo — izvršujemo, ne da
bi bili hlapci entente.

Matajevo odklonilno in Voltolinijevo
pritrilno stališče je bilo gotovo dano, še
predno so boljševidni zrahljali versaillesko
pogodbo do temeljev. Pod naslovom: »Kaj
se zamolčuje avstrijskemu ljudstvu? izvaja
Voltolini sledeče:

O spojitvi z Nemčijo vladajo v Av-
striji še vedno popolnoma nejasni pojmi.
Zdi se, kakor da nima nihče dovolj pogu-
ma in bi avstrijskemu ljudstvu končno
vendarle enkrat nalil čisto resnico, da se
pri sedanjih razporeditvah politične moči ne
da združitev izvesti in da pri tem tudi
ostane. Toda v Avstriji niso samo zamol-
čali pravih dejstev, nego so se potem ča-
sopisja dejstva naravnost potvorila. Nepo-
trebno je spominjati na to, da so si v tem
plemenitem stremjenju podali socialisti
in Vsenemci roke. Dočim hočejo prvi po-
tom združiti utrditi svojo gospodoval-
sko moč, ker bi se spojili s sorodno vla-
dajočo stranko v Nemčiji, delajo Vsenemci
svojo propagando glede združitve kar na
povelje iz Berlina, kjer hočejo izrabiti
idealizem tolkerih »neumnih Avstrijcev«
s tem, da jih uporabijo kot »nadomestek«
za izgubljene pokrajine na vzhodu in za-
padu.

Ententa da je vsenemško igro že dav-
no spregledala. Pred nedavnim časom je
pisal najrazširjenjši švicarski list »Neue
Zür. Zeitung«: »Kar je Nemčija zgubila v
vojni so le kraji z deloma prav neljubim
prebivalstvom: na vzhodu Poljaki, na
zapadu pa Valonci, Alžačani, Lotringijci.
Nasprotno pa je pokrajina med Bodensee
in Litvo s svojimi dobrosrčnimi prebivalci
prav udoben nadomestek.« More pa liko v
Avstriji resno verjeti, da ne bo ententa,
ki je ravno z vojsko hotela zmanjšati moč
Nemčije, preprečila to nadomestilno poli-
tiko?

Oficijelno stališče entente v vprašanju
spojitve je znano: ona vstraja trdno pri
členih versailleske in saintgermainске po-
godbje, ki spojitve absolutno prepovedu-
jeta.

Toda — pravijo propagatorji za zdru-
žitev — ententa ne vstraja pri črki in se
bo že dalo z njo govoriti. A ravno to da
je največja laž, ki jo širijo med avstrijskim
ljudstvom. Ententa ima prevelike gospo-
darske interese, nego da bi kdaj sploh
mogla dovoliti združitev. Njeno stališče
da je tako, da more Avstrijcem, če potre-
bujejo zaslombo v velikem gospodarskem
območju, le-to nuditi samo v podonavski
konfederaciji nasledstvenih držav. Tudi s
te strani puste avstrijsko ljudstvo v temi,
zakriva se mu, da je donavska konfede-
racija trdna točka v celotni ententini po-
litiki in da je doslej oviral njeno udejevit-
ev edinole odpor Češkoslovaške. Danes
pa, ko Češka vobče kaže, da hoče v mar-
sičem hoditi povsem svojo pot in se z ve-
likimi koraki bliža boljševidizmu, so prišli
v Parizu do nazora, da bi dosegla svoj na-
men tudi avstrijska-ogrsko-jugoslovanska
konfederacija. Še pred nekaj tedni je se-
nator Imbart de la Tour točno označil pri
priliki ratifikacije saintgermainске mirov-
ne pogodbe v obširnem poročilu vso poli-
tiko entente in posebno še Francije glede
vprašanja obdonavskih držav. Tudi tu se
glasita oba vodilna nagiba: absolutna
prepoved pridružitve Nemčiji in ustvari-
tev podonavske zveze.

To je isto, kar je naglasil v zbornici
Margaine in kar dan na dan vsi pariški
listi (Temps, Journal des Débats 28. maja,
L'Éclair 27. maja) ponavljajo! Nasproti te-
mu pa kažejo oni, ki se potegujejo za zdru-
žitev, na Anglijo in Italijo. Kar se tiče Ita-
lije, je to tudi resnično. Italija podpira
stremjenje po združitvi ter pobija podo-
navsko konfederacijo in sicer samo ona v
celi ententi ter v največjem nasprotju
proti Franciji, Angliji in Ameriki. (Le De-
mocrate 9. maja). Kratkovidni politiki ho-
čejo v tem videti neko dobrohotnost Ita-

lije do Avstrije, toda nič ni bolj pogrešeno
nego tak sanjavi optimizem. Italija zago-
varja združitev samo iz gola »sacro
egoismo«. Pred vsem hoče imeti skupno
mejo z Nemčijo na Brennerju. Italija zato
išče zvezo z Nemčijo, ta pa bo lepo prili-
ko, da vendar končno dobi enega zavez-
nika, gotovo izrabila in Italiji šla na roko,
kjerkoli bo le mogla. Pri tem načrtu bo
končno veljavno žrtvovana južna Tirolska.
Zakaj Nemčija gotovo ne bo dregnila svo-
jega zaveznika pod nos s tem, da bi zahteva-
vala povrnitev ozemlja, ki je bilo zadnja
desetletja sen italijanskih nacionalcev.
Tembolj pa se boji Italija podonavske kon-
federacije. Zakaj ta ne bi bila samo silna
zapore med Italijo in Nemčijo, ampak bi
tudi, za slučaj, da bi prišlo do zveze med
Italijo in Nemčijo, ne pustila južnotirol-
skega vprašanja nikdar v miru, to pa že
radi direktne poti iz Pariza čez Arlberg
— Brenner — Pustertal v Jugoslavijo. Po-
donavska konfederacija bi pa tvorila tudi
za jugoslovanske luke močno zaledje in
bi zato tudi njegovo moč ob Adriji zelo
okrepila, med tem ko smatra, kakor zna-
no, Italija Adrijo za mare nostrum.

Če tudi je pa Italija proti donavski
konfederaciji, kaj pa more spremeniti to
na dejstvo? Italija ima v ententi vedno
zadnje mesto in njena beseda ne pride več
v taki meri do veljave, odkar so ji enten-
tine vevlasti izplačale judežev delež za
nastop leta 1915.

Kdo šteje v ententi? Anglija in Fran-
cija ter — Amerika! Kako pa nastopa An-
glija v avstrijskem problemu? Ravno v
tem pogledu da je bilo avstrijsko prebi-
valstvo najmanj pošteno poučeno. Naj iz-
priča članek v »Revieru«, ki ga je prine-
sla v prestavi »Ostschweiz«. Glasi se:

»Mir v Saint-Germainu je Avstrijcem
natančno predpisal njihovo mesto. Ostati
morajo država zase in se ne smejo združiti
z Nemčijo, seveda jim je pripuščen, da
se z nasledstvenimi državami habsburške
monarhije gospodarsko tesneje združijo.
Dasi vsi gospodarski pogoji Avstrijo nujno
silijo na to pot in bi ostale nasledstvene
države gospodarsko unijo v lastnem inte-
resu pozdravile, škili Avstrija samo proti
Nemčiji. Ker je mirovna pogodba Avstriji
popolnoma prepovedala, spojitvi se z Nem-
čijo, zato hočejo zdaj poedini kronovine
obiti besedilo mirovne pogodbe.

Naj li dopustimo, da zavlada Nemčija
nad vsem prometom med vzhodno in za-
padno Evropo? To pa bi se zgodilo, če bi
dobila Nemčija Tirolsko in zgornji tek
Donave v svoje roke. Rekel pa bi kdo, da
bi ostala potem še zveza preko gornje

Italije. Toda ta zveza je neugodna in tvori
prevelik ovinek.

Nemčija ne sme pod nobenim po-
jem zavladati nad arlberško črto, ki se vle-
če od Buchsa ob švicarski meji preko Inns-
brucka na Salzburško in na Dunaj. Če ima
Nemčija v rokah to veliko zapadno vzhod-
no zvezo, potem bi bili zavezniki v pro-
metno političnem oziru na novo od nje
odvisni.

Kake važnosti pa je, da do tega ne
pride, se je pokazalo nedavno pri po-
gajanjih o orient-expressu, ko je Nemčija
delala sitnosti radi vožnje preko Stuttgarta
in Monakovega. Če bi imela Nemčija v
oblasti arlberško črto, kar bi bilo gotovo
dejstvo, če bi se Avstrija ali vsaj samo Ti-
rolska pritegnila Nemčiji, potem bi se mo-
rala Evropa ukloniti volji Nemčije.

Nasprotno je absolutno potrebno, da
Nemčija ne dobi v obrat vse gornje Do-
nave. V rokah Nemčije do ogrske meje bi
nudila Donava le-tej gospodarsko pomoč,
proti kateri bi vse plovitvene določbe prav
nič ne pomenjale.

Danes poseduje Nemčija od plovne
Donave samo nepomembni kosček od Re-
gensburga do Pasave. In vendar se je vila
pred vojno nemška zastava na Donavi do
Braile in Galaca. Kako pa bi šele izrabila
Donavo Nemčija, če bi bila v njenem ob-
močju od Pasave do Litve, če bi mogla
preustvariti Dunaj v pristanišče za svo
svojo vzhodno trgovino. Ponovil bi se ta-
ko trgovski program s smerjo od Berlina
do Bagdada, če bi Nemčija imela Donavo
v svoji oblasti.

Zato treba Avstrijo rešiti pogina, ki ji
preti, če ostane sama zase, treba jo je
spraviti na tisto pot, ki je za zaveznike
edino vzprejemljiva: treba je ustvariti go-
spodarsko obdonavsko konfederacijo.

Ako bi to opustili in posamne nasled-
stvene države prepustili svoji usodi, potem
bi se pobalkanila Evropa notri do srca.
Nasprotno pa bi konfederacija nasprotja
izravnila in blažilo vplivala. Nikogar se
seve ne sme k temu siliti, toda če so ne-
katere države pripravljene za tak načrt,
potem bo kmalu »sacro egoismo« pri dru-
gih povzročil, da se pridružijo.

Samo po tej poti morejo pregnati za-
vezniki misel Avstrije o spojitvi z Nem-
čijo in se izogniti vsem iz nje izvirajočim
nevarnostim. Samo na ta način se da za-
gotoviti v srcu Evrope tak »mirni razvoj«,
ki je po volji in načelih zaveznikov docela
zajamčen.

Tudi izjave Asquitha v Central Hallu
v Londonu 22. maja, v katerih je odločno
zahteval donavsko konfederacijo kot edini
izhod za ozdravitev nasledstvenih držav,

LISTEK.

Brata.

Spisala Eliza Orzeszkowa. — Iz polj-
ščine prevedel Fr. Koblar.

(Dalje.)

»O ne!« se je šaljivo branila Rozali-
ja. »Kdor zna biti v vsem tako samosto-
jen, kot vi, mora tudi samostojno iskati
jurčkov!«

Vendar se je usmili in ga začela po-
učevati, kako, kje, okoli katerih dreves in
grmov, v katerem mahu in travi najčešče
rastejo jurčki. Sabina je prišla s košarica-
mi; za njo sta prihitela vsa srečna otroka.
Vse je bilo gotovo; samo Zenon se je izgo-
voril, da se ne more udeležiti zabave ra-
di nujnih gospodarskih opravkov.

Ni bil to izmišljen izgovor; v resnici
si je moral ogledati, ali mlatilnica, ki se
je bila zjutraj nekaj potrla, že dobro de-
luje; kaj je z oranjem; ali je Pavlek de-
luje; kaj je z čiščenjem; ali je prišel k obedi, kajti slab
izraz mladeniča, ki ga je videl davi, ga je
malo vznemirjal. Vendar pa bi bil lahko
vse to odložil na poznejši čas, ko bi bil
prepričan, da bo njegova prisotnost na iz-
prehodu njemu samemu in gostu hasnila,
ali vedel je že naprej, da se bo Viktor dr-
žal ženske družbe, a on sam zabavljal nekaj
ur z brezkoristnim brskanjem po gozdu,
kajti do iskanja jurčkov ni imel najmanj-

šega veselja. Bilo jim je končno čisto ve-
selo in dobro brez njega; v živem pogovo-
ru so odšli, on pa se je podal najprvo na
skedenj.

Kakor se v gospodarstvu zelo pogo-
sto primeri, tako je tudi on mesto dveh
ali treh posameznih opravkov našel celo
vrsto in šele čez nekaj ur se je vračal do-
mov; bil je malo nevoljen radi mlatilnice,
ki se je dodobra potrla in nemiren radi
Pavleka, ki se mu je zdel še slabši in
bledejši kakor zjutraj. Dotaknil se je z
dlanjo mladeničeve glave in čutil, da je
bila vroča. Na vse razžaljenje je popol-
noma pozabil in skrbelo ga je samo to, da
ne bi mladenič resno zbolel, tembolj, ker
ni hotel obedovati in ker je v bližnji vasi
gospodovala neka nezaljšiva vročinska
bolezni. Jutri bo treba takoj poslati po
zdravnika radi Pavleka, po živinozdravni-
ka radi okresanega konja in po mehanika
radi mlatilnice.

Doma še ni bilo nikogar, samo Filipček
je prinesel v obednico samovar, ki je bru-
hal paro in hišna Kasija je dajala v koša-
rico in na krožnike prigrizke k čaju, ki jih
je bila že poprej pripravila Sabina. Zenon
je šel na hodnik, ki je peljal na vrt ter se
namenil, da gre v smeri proti gozdičku,
ko je začel za nekim grmom razgovor Vi-
ktorjev in Rozalijin. Družba se je vračala
z izprehoda; ta dvojica je pustila Sabino
z otrokoma zadaj in po zavitih stezicah
šla okrog grmov in dreves. Posamezne
besede njunega razgovora so precej glas-
no prihajale do Zenona, ki je stal na hod-

niku. Viktor je prosil Rozalijo za fotogra-
fijo; ona se je izgovarjala s tem, da je ni-
ma, ali ko on ni odnehal, mu je obljubila,
da mu da tisto, ki je v Sabininem albumu.
V njenem glasu je bilo zaznati razburje-
nost, ki jo je poizkušala zakriti z lahkim
smehom. V naslednjem trenutku sta se
pokazala izza skupine grmov. Zenon je
videl, kako je Viktor ujel obe njeni roki
in ju tovariševsko dolgo pritiskal k ust-
nam, nato pa sta se obrnila in izginila v
nasprotni smeri med grmi, mesto da bi se
vrnili domov. V Zenonu je nekaj zavrelo.
Več čustev se je obenem dvignilo v njem
na valovih trpkosti in studa. Najprej je
pomislil:

»Popolnoma ji zavrti glavo in za ve-
dno odvzame dobro voljo. Kaj? Stara še
ni in mora vedeti, da je še lepa. Čisto je
na tem, da verjame njegovim priljubljenim
besedam, zaljubi se in potem bi bilo ko-
maj, da bi ušel od doma pred njeno kis-
lostjo in čemernostjo.«

Potem se je spomnil na fotografijo
ženske z dobrimi in modrimi očmi, z raz-
košnim smehom, plemenitim čelom pod
gostimi lasmi, preprosto in ukusno počes-
sanimi. Saj je to Viktorjeva nevesta, žen-
ska, ki naj bi jo v kratkem poročil, ki mu
zaupa, ki je v tem trenutku mogoče misli
nanj s hrepenenjem in s prepričanjem, da
je globoko in zvesto ljubljena! Med tem
časom sta globokost in zvestoba tega ču-
stva taki, da se ne moreta ustavljati vab-
ljivosti prve boljše starejše dame, ki je še
nekoliko lepa in živahna! On, Zenon že

zelo davno ni imel in ni mogel imeti do
žene drugih čustev, kakor spoštovanje in
privajenost, toda zato si ni dovolil niti
sence drugega v tem pogledu. Koliko ga
je to veljalo, je vedel edino on; toda bila
je v njem pravicoljubnost in usmiljenost,
ki ni dovoljevala goljufati ali nakladati
trpljenja. To dvojico čustev je bilo sedaj
razžaljenih v njem. Hudo se mu je storilo
nad to neznano, že pozabljeno, izdano a
zanj idealno dušo, čeprav jo je dosedaj
poznal le po njeni zunanosti. In človek,
ki naj bi v kratkem dobil to očarujočo bit-
je in v precej poznih letih preživel polno
mladostno srečo, se je še poganjal za to
drobtino veselja za ta trenutek prijetno-
sti, ki naj bi obsegal ceno izdajstva z ozi-
rom na ono in ceno ugrabljenega miru z
ozirom na to tu!

Bil je preveč navajen upogleda vase
in izpraševanje svoje vesti, da ne bi bil
opazil, da je v tem trpkem in srditem ču-
stvu, ki ga je imel spričo pogaženih načel,
spričo sočutja radi izdane ženske in radi
te, ki je bila zapeljana v norost — tičalo
malo, mogoče še precej zavirljivosti. To,
česar mu je mogoče največ manjkalo, je
tam oni imel dobiti v polnem opoju, po-
mladnem, dolgem in še ni bil nasičen! Če-
mu nekaterim čar življenja bil naslučen! Če-
in veselje čez bregove, a drugim z drobno
kapljico sladkosti meša celo posodo trp-
kosti in trpljenja?

(Dalje.)

so ostale v Avstriji neznane. Isto velja o članku Lazarja Weilerja v »Figaro« 11. junija, kjer enako obravnava politiko entente napram nasledstvenim državam. Pred kratkim pa je naglasil vpliven angleški finančnik stališče entente v vprašanju kredita, češ, da hočejo dovoliti kredit le samostojni Avstriji, nikdar pa ne državi, ki bi imela tako malo samozvesti, da bi hotela postati provinca sosednje države, ki je z njo že od nekdaj slabo ravnala.

O bistvu vprašanja samega, tikajočega se združitve z Nemčijo, se da misliti tako ali tako, toda nismo li Nemci danes dalje od združitve, kot smo bili kdaj prej, če pomislimo na milijone rojakov pod češko, rumunsko, jugoslovansko, poljsko, letsko, estniško, litvinsko, italijansko in francosko vlado? Zdaj gotovo ni časa za to, da se lovimo za ideali, ki so nedosegljivi in donašajo Avstrijcem, če tiovratno zasledujejo svoje cilje, samo antipatije po vsem svetu!

Voltonijev članek je sicer izborni, a še nedostaten komentar k misli in besedi dr. Beneša v Beogradu.

Pripominjamo le še to, da je pred odhodom imel v Pragi posvet z avstrijskim zunanjim ministrom dr. Rennerjem, s katerim sta se razgovarjala o bistveno istih stvareh. Prav tako pravi neka vest, da se je Tusar na Dunaju posvetoval z Rennerjem in da čaka Avstrija samo na uspeh v Beogradu in Bukarešti.

Pridenimo še značilno izjavo bolgarskega min. predsednika dr. Stambuliskega, češ, da veruje v sporazum s sosedji in v revizijo za Bolgare najtežjih mirovniških točk. »Prepričan sem,« je rekel, »da sklene Rumunija z nami prijateljsko zvezo. Vem, da je sedanji rumunski ministerski predsednik Avarescu za prijateljske stike z Bolgarijo. Nameravam posetiti po ratifikaciji mirovne pogodbe London, potem obiščem Beograd in Bukarešto, in nikar se ne čudite, ako se sestanem prej ali slej z Venizelosom.«

Pot dr. Beneša v Bukarešto po bolgarskem obisku in besede bolgarskega ministerskega predsednika kažejo, da se odpirajo vrata sporazuma vseh balkanskih malih držav, čutečih, da si morajo same zagotoviti potom nove balkanske zveze — miren in varen razvoj.

Novi železniški tarifi.

S 15. avgustom so se podražili železniški osebni in tovorni tarifi za okroglih 100 odstotkov. Naj se razmotriva to vprašanje sem ali tja, važni sta za nas dve dejštvji in sicer da je to nova etapa za rastočo draginjo, in drugič, da so naše železnice pasivne.

Ker je prvo posledica drugega, iščimo vzrok pasivnosti železnic in sicer v prvi vrsti v Sloveniji. Skrajno nezdravo razmerje je, da železnice iz obratnih dohodkov nimajo kritja za redne izdatke, to je za izplačevanje osebja, materiala in za popravila, med tem ko o skrajno nujnih investicijah niti govora ni.

Ali se to ne da odpraviti? Kam plovemo tako naprej, ker država kot taka mora tudi imeti svoje dohodke in ne samo stroške, da bi krila še deficit na železnicah ne glede na ogromne izdatke za vojaštvo, uradništvo i. t. d. Nemčija je pred vojno iz železnic črpala letnih 340 milijonov mark in je zraven se investirala. Danes Nemčija v železnice investira par milijard. Nabavlja stroje, vozove, popravila proge in vpeljava električni obrat. Švica, Švedska, Italija, Avstrija investirajo ogromne vsote, — a pri nas ni niti sredstev za redne izdatke, dasiravno smo imeli že dosedaj skoro najvišje tarife v Evropi. Ne mislimo na to, da bi država v sedanjem času morala črpati iz železnice visoke prebitke, da se pa ustvari zdrava podlaga, bi bilo neobhodno potrebno, da železnice krijejo redne izdatke z rednimi dohodki. Za bodočnost je pa glede železnic sestaviti obširen investicijski program, ki bo obsegal milijarde, se raztegnil na 20 do 30 let in potem državi donašal milijarde.

Kje je torej pravi vzrok zastoja naših železnic, vzrok povišanja tarifov? V »Slovenec« št. 185 v članku »Železniški tarifi« se navaja, da pomanjkanje strojev in vagonov ter neurejeni odnosi s sosednjimi državami. Mi pa trdimo, da v prvem in glavnem naša nesrečna carina, ki z vso brutalnostjo zaustavlja promet na naših progah. Našo trditev podkrepimo s sledečimi dejstvi:

Vlak soli pride iz Nemčije v Maribor za Zagreb. Tovorni listi gredo k carinskemu uradu v Zagreb. Zdrav človek bi mislil — enostavna roba — vsaj v par urah bo zadeva rešena, pa daleko ne. Računici romajo iz carinske pisarne v carinsko pisarno skozi 7 do 8 rok in če je vse v najboljšem redu, ugledajo beli dan čez tri dni, ako manjka slučajno uverjenje ali kaj drugega, vrne carinarna račune čez tri tedne ali tudi tri mesece.

Ker požira Zagreb vsled sličnega postopanja vsak dan le par voz carinske robe, stoji omenjeni vlak soli na Teznu po več tednov ali mesecev. Tako je meseca

januarja v Maribor dospela sol odšla šele pred tremi tedni v Zagreb.

Ako se sol ocarini v Mariboru, zadeva ni zato nič bolj enostavna. Zopet bi zdrav človek mislil, da se bo začelo ocarinjati pri začetku in nehala pri koncu, kar bi bilo tudi za železnico najbolj enostavno, toda ne — vsakemu carinskemu uradniku se nakaže po ena skupina, menda da jih je kolikor možno veliko deležnih dijet. Eden ti ocarini svojo skupino danes, drugi jutri, tretji pojutranjem, za 21 vozov soli za gospodarsko društvo v Zagrebu se je te dni rabilo 6 dni. V Mariboru stoji od srede maja 10 vagonov sirkove slame za Nemško Avstrijo. Sedaj, torej čez tri mesece, so se šele dobili računi pri carinskem uradu, ki jih je bil nekam založil. Stojnina znaša preko enega milijona kron; škodo si delita stranka in železnica. Zgledno uradovanje! Kakšne posledice ima tako poslovanje?

1. Velikanko kopičenje tovara na obmejnih postajah, vsled tega

2. zaprtje prometa iz inozemstva; tako je Zagreb že čez leto dni zaprt za splošni promet, zaprta sta začasno tudi Maribor in Ljubljana.

3. Nepotrebne sitnosti in pota za stranke, da si dobavijo prevozna dovoljenja.

4. Velikanske stojnine (od voza do 50.000 K) za carinsko in zaustavljeno blago, ki ga vmesne postaje dajo na razpolago.

5. Ogromne izdatke za trdnice, ki plačujejo na tisoče spremljevalcem voz, da jih »spravijo« naprej.

6. Pomanjkanje najnujnejših potrebščin, kakor stekla, sladkorja, strojev itd. na našem trgu ter navijanje cen, ker ni nikake konkurence.

7. Železnice plačujejo s svoje strani milijonsko najemnino za ustavljene tuje vozove.

8. Ogromne odškodnine za primanjkljaje, ker je ustavljeno blago izpostavljeno okvaram vsled dežja, solnca, najbolj pa tatvini.

9. Železnice nimajo zadostnih dohodkov, ker ves promet iz inozemstva stoji. 10. Silno pomanjkanje voz, ker ne morejo dohajati iz inozemstva. Večji del naše izredno bogate letine na sadju bo uničen, milijoni našega narodnega bogastva bodo dobesedno segnili.

11. Čehoslovaška in Nemška Avstrija nas sumničita, da bojkotiramo njihovo blago, ker je promet zaprt, grozijo z represalijami in iščejo trgovska pota izven Jugoslavije kakor preko Trbiža, po Donavi itd. Lepa perspektiva za našo bodočnost in naše železnice!

Služajev počasnega carinskega postopanja in carinskih šikan je neprestana veriga brez izjeme.

Konstatiramo samo sledeče:

1. Ako bo ministarstvo saobračaja še tako dobro organiziralo železnice, bo to brez koristi, dokler carina brutalno davi in onemogoča ves promet. Železnice bodo vedno pasivne in navijale tarife.

2. Da smo prepričani, da se ne carina, ne saobračajno, ne finančno ministarstvo, ne generalna direkcija carin, ne predstavništvo niti od daleč ne zavedajo ogromne škode, ki jo carina s svojim postopanjem provzroča državi in posameznikom.

3. Da ne smatramo carine za nepotrebno zlo, ampak, da samo zahtevamo njeno redno, gladko poslovanje. Nemožno je zahtevati, da bode vsa Evropa znala naše carinske predpise na pamet in umevno je, da papirja pri posameznih pošiljateljstvih niso popolnoma v redu. Z nekoliko dobre volje pa bi se dale tudi te težkoče premagati in reden promet omogočiti.

Kako zakrknjeni so carinski uradi, priča sledeče dejstvo:

Da se razbremenijo postaja Maribor, je zaprosila železnica, da se ustanovi na velikem kolodvoru Tezno carinski urad za vozovne naklade za enostavno robo, da bi se vsaj nekoliko pospešil promet. Temu pa se odločno protivi carinski urad v Mariboru, da bi se promet še naprej v Mariboru lahko davil.

Čujemo, da se na železnicah zopet pripravljajo stavka. Tokrat si bočejo železničarji osvojiti naziranje carinskih uradov ter slično počasno postopati in računati dijetne in sicer s stališča, da imamo vsi državljani enake pravice in dolžnosti do države. V tem slučaju se ne bo zasukalo niti eno kolo več.

Kličemo še enkrat Beogradu, reši nas te neznosne more. Rešiti se da to na enostaven način s tem, da se nastavi pri carini inteligentne uradnike, ki imajo smisel za svetovni promet, blaginjo države in narodno gospodarstvo, dalje da se generalna direkcija carin decentralizira in da delegaciji financ primeren carinski delokrog.

Preveč je poudarjati, da imajo vsi naši trgovci kakor privatniki s carino — posebno vsled nevljudnega, često odurnega obnašanja posameznih carinskih uradnikov — največje težkoče in stroške. Privatnik si pomaga na more, trgovec pa prevla težkoče in stroške na konsumenta. Tako ima slednji zabavo, da plača blago, ogromno carino, stojnino, dijetne, zvišane železni-

ške tarife itd. do brez zavesti in mi se vprašujemo, kdaj bo nehala draginja? Besedo imajo sedaj trgovci, da Beograd že vendar enkrat spregleda in odpravi to največje zlo.

Kraljevina SHS.

Koroški plebiscit.

LDU Celovec, 19. avgusta. Danes je plebiscitna komisija izdala dva razglasa. V prvem se naznanja, da je plebiscitno ozemlje razdeljeno na šest okrajev, na kojih čelu stoji medzavezniški okrajni svet. Ti sveti imajo svoje sedeže prvi v Rožku za pas A in v Vrbi za pas B, drugi v Borovljah, tretji v Pliberku, četrti v Velikovicu, peti v Celovcu za celovško okolico, šesti tudi v Celovcu za mesto Celovec. Okrajni sveti so odgovorni za podrobno organizacijo plebiscita v mejah svojega okraja ter so posredovalni organi med občinami in plebiscitno komisijo. Imajo tudi v zmislu mirovne pogodbe pravico do kontrole nad upravo, ne morejo pa izvrševati upravnih poslov.

V vsaki občini se ustanovi občinski glasovalni odsek, obstoječ iz treh Slovencev in treh Nemcev, ki ima nalogo sestaviti liste glasovalcev, pripraviti prostore za glasovanje in izdelati listine, potrebne za glasovanje. — V drugem razglasu se daje na znanje, da smejo na javnih shodih govoriti le osebe, ki imajo v dotičnem pasu glasovalno pravico. Uradne osebe in javni nameščenci, kakor tudi nepogodne (nevšečne) osebe ne smejo govoriti na javnih shodih.

Nova vlada.

LDU Beograd, 19. avgusta. (Uradno) Včeraj ob enajstih predpoldne je prestolonaslednik regent Aleksander podpisal ukaz, s katerim je sprejel ostavko, katero mu je v imenu svojih tovarišev predložil predsednik ministerskega sveta dr. Vesnić. Z istim ukazom je izvolil imenovati za predsednika ministerskega sveta dr. Milenka Vesniča; za ministra prometa dr. Antona Korošca; za ministra pravosodja in zastopnika ministra priprav za ustavotvorno skupščino in izenačenja zakonov Marka Trifkoviča; za ministra notranjih poslov Milorada Draškoviča; za ministra verstva Pavla Marinkoviča; za finančnega ministra Kosto Stojanoviča; za ministra zunanjih poslov dr. Antona Trumbića; za ministra za zgradbe Jovana Jovanoviča; za ministra prosvete Svetozara Pribičevića; za ministra za poljedelstvo in vode dr. Velizara Jankoviča; za ministra trgovine in industrije dr. Momčila Ninčiča; za ministra za agrarno reformo dr. Henrika Krizmana; za ministra za vojno in mornarico generala Branka Jovanoviča; za ministra pošte in brzojava dr. Matko Drinkoviča; za ministra za šume in rude Ivana Kovačevića; za ministra narodnega zdravja dr. Živojina Nafajloviča; za ministra za socialno politiko dr. Vekoslava Kukovca; za ministra za prehrano in obnovo zemlje Risto Jojiča. — Novi člani vlade so prisegli v roko prestolonasledniku takoj po podpisu ukaza.

Bitka za Varšavo.

Novi poljski uspehi.

LDU Kodań, 19. avgusta. (DunkU) Po brzojavki iz Varšave uspeva po generalu Sikorskem z velikimi težkočami pričeti protinapad na severni fronti jako ugodno. Sovražnik se umika na vsej črti, ponekod beži. Uspeh je čutiti tudi v Varšavi. Pritisk sovražnika v smeri Zgerze in Dembe je mnogo šibkejši, dočim divjajo južnovzhodno od Varšave jako ljuti boji. Pa tudi tukaj so bili odbiti vsi napadi in ponekod so se dosegli uspehi. V središču so pričele poljske čete veliko ofenzivo pod osebnim vodstvom Pilsudskega. Dne 16. t. m. dopoldne smo dosegli Gersolin in pregnali sovražnika od Visle. Na desnem križu hitro napredujemo bojujoč se. Na južni fronti smo pričeli protiofenzivo, da bi pregnali sovražnika, ki je pri Soku in Busku prekoračil Bug. Ob Strpy so bili sovražni lokalni napadi brezuspešni.

Mirovno odposlanstvo.

LDU London, 18. avgusta. (Brezlično) »Daily Herald« poroča, da je poljsko mirovno odposlanstvo dne 18. t. m. dospelo v Minsk. Vodja ruskega odposlanstva je izjavil poročevalcem, da se bodo pogajanja vršila popolnoma javno. Rusi hočejo uvaževati vse poljske ugovore, Rusija odkrito hoče miru in bo vse storila, da se ogne odgovornosti za to, ako bi se pogajanja razbila.

LDU Dunaj, 19. avgusta. Po poročilih listov je Lloyd George izjavil v spodnji zbornici, da je prejel iz Varšave in Moskve vesti, po katerih je sporazum glede najvažnejših vprašanj v Minsku zagotovljen.

Ukrajinci in pogajanja.

LDU Dunaj, 18. avgusta. (DunkU) Ukrajinski tiskovni urad poroča poluradno iz Tarnova: Poljsko-ruska pogajanja, ki se vršijo sedaj v Minsku, se tičejo tudi fronte ukrajinske armade Pavlenka, ker je no

poljsko-ukrajinski vojaški pogodbi ukrajinski frontni oddelek podrejen skupnemu vojaškemu vrhovnemu poveljstvu in tvori desno krilo cele fronte. V političnem oziru si je Ukrajina glede ureditve svojega razmerja napram Rusiji pridržala popolnoma proste roke.

Avstrijska republika.

Komunisti se ne udeležijo volitev.

LDU Dunaj, 19. avgusta. Komunistična stranka Avstrije je izjavila danes v svojem glasilu svoj sklep, da se ne bo udeležila volitev v narodno skupščino.

Odpošiljatev delavske komisije v Rusijo.

LDU Dunaj, 19. avgusta. (DunkU) Kakor poroča »Arbeiter Zeitung«, je državni delavski svet, ki je, kakor znano, sklenil, imenovati komisijo, ki naj dovrši priprave za odpošiljatev študijske komisije državnega delavskega sveta v Rusijo, prejel nastopno brezlično brzojavko Čičerinova: Ruska sovjetska vlada ni nasprotna prihodu delegacije nemško-avstrijskega delavskega sveta, ako člani te delegacije ne bodo v zvezi s kakšnimi elementi, ki bi bili sovražni sovjetski Rusiji.

Mažarska.

Zanimiva izjava brambnega ministra.

LDU Budimpešta, 18. avgusta. (DKU) Narodna skupščina je danes rešila davčno predlogo v drugem branju. Brambni minister je odgovarjajoč na neko interpelacijo izjavil, da je greh, ako hočejo posamezni politiki vojaštvo spraviti v politiko. Rekel je, da bo vsakega častnika, ki se bo pečal s politiko, degradiral, zahteva pa tudi, da se ne sme zvaljati častnikov v mreže politike. V vprašanju, tičočem se kralja, je njegovo stališče odkrito in jasno. Narodna vojska je 11. aprila prisegla državnemu opravniku in deželni zakonodaji. Kdor se bo pregrešil proti tej prisegi, je izdajalec domovine in se mora vreči v ječo. (Burno odobravanje.) Tudi v tem vprašanju poizkusa neka frakcija približati se častnikom. Vprašanje kralja se bo rešilo po zakonitih faktorjih, ne pa s puči. Kdor se ne bo podvrnil odločitvi zakonitih faktorjev, temu se bo kratkoma odvezala uniforma, ta naj si poišče drugo opravilo. Rekel je: »Znal bom preprečiti, da bi se vojaštvo potegnilo v politiko, preprečil bom tudi, da bi se s puči predčasno posegalo v zakonito rešitev vprašanja kralja.« Ministrova izvajanja so bila sprejeta z živahnim odobravanjem. Prihodnja seja bo jutri z dnevnim redom: Tretje branje davčne predloge.

Rumunija.

Ratifikacija pogodbe z Mažarsko.

LDU Bukarešta, 17. avgusta. (DunkU - Damian) Senat je sprejel zakonski načrt o ratifikaciji mirovne pogodbe z Mažarsko.

Italija.

Za Nikito.

LDU Rim, 18. avgusta. (DunkU - Stefani) Nad 200 poslancev, med njimi 26 bivših ministrov in državnih podtajnikov, je predlagalo v zbornici resolucijo, s katero se pozivlje vlada, naj se protivi pritisku, po katerem naj se smatra za izvršeno dejstvo, da je Jugoslavija prevzela državo Črnogoro v svojo posest. Tudi socialno-demokratski poslanci so vložili resolucijo, ki pozivlje vlado, naj stalno in krepko pritiska diplomatskim putem, da se uveljavi pravica samoodločbe črnogorske naroda.

Razna poročila.

Zveza narodov.

LDU London, 18. avgusta. (DunkU - Wolff) Zveza narodov naznanja, da je švedska vlada predložila dodatne predloge k aktu zveze narodov v svrhu pregleda po zboru zveze narodov v Ženevi. Dodatni predlogi predvidevajo glavno skupščino z gotovim datumom; vpoklicanje posebnega zborovanja, na katerikoli datum po predlogu desetih članov zveze narodov; izpremembe določb glede gospodarske blokade.

Požar na parniku.

LDU Galac, 17. avgusta. (DunkU - Damian) Na transportnem parniku »Pragi«, ki je vozil bombaž, je izbruhnil požar. Škoda je jako velika.

Politične novice.

+ Brez odgovora. Vsled velikanskega neskladja, ki se je pojavilo v demokratski stranki radi svobodnega izvoza med »Slovenskim Narodom« in predsednikom demokratske stranke ministrom dr. Kukovcem, smo zastavili včeraj »Slov. Narod« nekaj važnih, nujnih vprašanj. Vprašali

smo ga: Prvič: »Kako se strinja pobijanje svobodne trgovine v »Slov. Narodu« s proslavo svobodnega izvoza po predsedniku demokratske stranke dr. Kukovcu v Celju?« Drugič: »Je on kot predsednik stranke najmerodajnejši in najvišji predstavitelj demokratske politike ali ni?« Tretjič: »Komu gre vera, predsedniku demokratske stranke ali njegovemu glasilu?« Na ta jasna, enostavna, priprosta vprašanja odgovarja »Slov. Narod« v uvodniku »Poskrbite za življenjske potrebe naše prebivalstva« in v notici »Naše stališče.« V uvodniku nam je odgovoril ta list tako, da je ugotovil, kako se »dalekovidna vlada v Nemčiji dobro zaveda, da je mogoče priti v državi do ustaljenih razmer, do deloljubnosti in do trajnega reda le v primeru, da se obvlada davečo draginja (pravilno bi bilo seveda daveča draginja, ur.) ter se omogoči srednjim in delavskim slojem zadovoljnejše življenje.« Nadalje ugotavlja uvodnik, da ni prav, da so se cene železnice dvignile. Končuje pa s stavkom: »Narod ima pravico do življenja.« Po tem krasnem odgovoru sledi še drugi v notici, ki se glasi, da je »Slov. Narod« resnično in resno proti svobodni trgovini. Na prvo naše vprašanje tedaj ni odgovora, na tretje ni odgovora. Ali »Slov. Narod« res ne razume, za kaj tu gre? Ali mu res ne gre v glavo, da gre tukaj za ugled, čast, ime, sloves njegove lastne stranke? Vedeti hočemo, s kom in proti komu se borimo. Predstavlja demokratsko politiko »Slov. Narod« ali strankin predsednik dr. Kukovec? Kdo je inspirator zločinske izvozne demokratske politike? Če nam »Slovenski Narod« na to ne odgovori, ga proglasimo za potvorjevalca in mandrača vsake politične morale in mu vržemo v obraz obtožbo, da zavestno vara našo javnost in svoje pristaje.

— Nam ni treba posebne Slovenije. Predsednik demokratske stranke dr. Kukovec je v svojem govoru v Celju (nadaljevanje in konec govora je izšel v večerajšnji »Novi dobi«) razmotril tudi vprašanje avtonomije slovenskega ljudstva. Preznačilni odstavek teh izjavjani moramo res ponatisniti: »Spregovoriti mi je tudi o razmerju med pokr. vladami in centralno državno vlado. V Sloveniji so merodajni klerikalci. Ti so krenili pot, ki je slovenskemu narodu lahko skrajno pogubna in proti kateri se bomo borili, dokler bomo v politiki delovali. Hoče se uveljaviti ono, kar smo hoteli izbrisati, hoče se povdarjati pokrajinstvo. Prišli smo zadnjič čas tako daleč, da je vlada v Ljubljani stopila v očit boj proti centralni vladi. Pred tednom dni so v Ljubljani sklenili protest proti 5 ministrom v Belgradu zaradi njihovih ukrepov na slovenskem ozemlju, češ, da se vmešavajo v stvari pokrajinske uprave. Da nas to more vesti do slabih posledic in Slovence spraviti v slabo luč, je razumljivo.« Kakor smo prijatelji široke upravne avtonomije posameznih gospodarsko zaokroženih pokrajin, se v vprašanju ustave strinjamo z demokrati... »Nam ni treba posebne Slovenije, ampak manjša okrožja gospodarskega značaja.« Take besede se res redkokdaj slišijo. »Smo prijatelji široke upravne avtonomije« slovenskega ljudstva, zato preč s Slovenijo! Slovenijo razdelimo v »manjša okrožja« in kopico teh okrožij odstopimo Hrvatski! Slovenska kultura, slovensko gospodarstvo, slovenska prosveta se bo izvrstno razvijala — brez Slovenije. Slovencem je največja ovira — Slovenija. To oviro hočejo demokrati odpraviti. Ker ne vemo, če je »Slov. Narod« tudi mnenja, da »nam ni treba posebne Slovenije« in ker ne vemo, če list to načelo svojega voditelja ravnotako proklinja, kakor je proklel njegovo načelo svobodnega izvoza, ga moramo vprašati, kaj on o tej krasni ideji predsednika svoje stranke misli. Ker je danes nam in demokratom namim nejasno, kakšna je resnična in prava politika demokratske stranke, bi bila mala razbistritev zelo prikladna.

— Nova vlada. Pod tem naslovom piše minister dr. Momčilo Ninčič v belgrajski »Tribuni« od 18. t. m. nastopno: V koliko je bila kriza potrebna, se vidi iz tega, da dobimo skoro popolno isto vlado kakor smo jo imeli prej. Nenačelno in strankarsko motrenje stvari od strani demokratov se vidi tudi iz naslednjih okoliščin: V vprašanju izvoza so demokrati z Draškovićem na čelu uporabili vse, da dosežejo to, kar nazivajo svobodno trgovino. Te gospode z Draškovićem na čelu, ni niti malo vznemirjalo, da so oni v svoji lastni vladi rešili vprašanje izvoza na način, radi katerega so sedaj napadali radikalce in napravili to vprašanje odvisno od njihovega vstopa v vlado. Ugotavljamo za sedaj samo to. Toda jutri ali kadar bodo nastale težkoče v prehrani in preskrbi zemlje, bo morala gospoda nositi tudi odgovornost. Ako se še pvkaže, kar nekateri trdijo, da misli gospoda s svobodno trgovino napraviti velik volilni fond, potem bo to nekaj neverjetnega v politični zgodovini te dežele in lopovščina, ki ji ni primere. Kako malo je skrbela gospoda za načelno presojanje stvari, kaže tudi spor v vprašanju haka. Z željo, da agitirajo za svojo

stranko, je demokratska gospoda nastopala proti izplačilu haka. V koliko je bilo nemogoče odkloniti izplačilo haka, se more videti iz tega, da je sam vladar v trenutku ujedinenja dal svečano besedo, da bo dana pravična odškodnina za odvzeto zemljo. Med radikalci in demokrati je razlika v tem, ker mislijo radikalci, da morajo vzdržati slovesno dano besedo, medtem ko pravijo demokrati, da tega nočejo, dasi dobro vedo, da nikakor ne more biti drugače. Nenačelno stališče demokratov se posebno vidi tudi z ozirom na člen 15. vol. zak., radi katerega je bila tudi vržena prva vlada dr. Vesniča. Po novem sporazumu se odvzema pasivna volilna pravica razen aktivnim ministrom, ministrom na razpoloženju in profesorjem pravnih fakultet vsem uradnikom. Kakor se vidi, je bilo demokratski gospodi tudi tu malo do učiteljev, akoravno so radi njih povzročili krizo, da bi kolikor toliko mogli nekoliko poagilirati za svoje sebične strankarske namene. Po enomesečni krizi imamo isto vlado, zato je treba pvsebej poudariti, na koga pada krivda, da je sploh bila vržena prva vlada dr. Vesniča.

Dnevne novice.

— 30 letnico mature so dne 17. t. m. v sv. Lenartu v Slov. Goricah proslavili vsi še živeči abiturienti novomeške gimnazije z leta 1890 in sicer minister na razpoloženju dr. Fran Jankovič, rudarski glavar dvorni svetnik Vinko Stergar, sanitetni referent za Slovenijo in Istro dr. Demeter Bleiweis-Trsteniški, okrožni zdravnik v Domžalah dr. Matija Hočevnar, dekan v Sv. Lenartu Jazef Janžekovič, župnik na Kopanju Fran Žužek, župnik v Bohinjski Bistrici Andrej Krajec in vojni nadkurat v Mariboru Ernest Terstenjak. Jubilanti so najprvo prisostvovali maši za umrle kolege, ki jih je tekom 30 let preminula ravno polovica, na kar jih je najljubeznivejše sprejel in pogostil sošolec dekan Janžekovič v Sv. Lenartu. Še živim profesorjem in sicer ravnatelju vladnemu svetniku A. Senekoviču v Ljubljani, ravnatelju F. Brežniku v Novem mestu, ravnatelju Ig. Fajdigi v Kranju in prof. dr. J. Marinku na Preski so se odposlali pozdravi.

— Poročil se je gosp. Slavko Rudež, orožn. stražmojster, s posestnikovo hčerko gđc. Mici Križnar v Stražišču.

— Zahvala. Ob povratku v Ameriko si štejem v dolžnost, da se še enkrat najiskrenejše zahvalim v imenu vračajočih se ameriških Slovencev, ki so se z menoj udeležili orlovskega tabora v Mariboru. Iskrena zahvala predsedniku gosp. Jožefu Pircu in vsem njegovemu odboru, možem in fantom, kateri so bili nam tako uljudno naklonjeni ves ta čas; iskrena zahvala vsem orlovskim in orliškim organizacijam in njihovim vaditeljem (-icam) za toliko požrtvovalnost povodom nam prirajenih zabav, večerov in razvedril; zahvala častiti duhovščini za vsesplošno prijazno občevarje, kjerkoli smo se videli, tako pa tudi vsem laikom, dijaštvu, kakor tudi prostemu ljudstvu, ki se je tako lepo in hvaležno obnašalo proti nam za časa našega bivanja, tako v Ljubljani, kakor tudi po deželi, kajti našli smo vsepovsodi uljudnost in spoštovanje. — Sedaj se vračamo z najlepšimi utisi nazaj v novo domovino, naš duh pa bo še ostal z vami; ideje, katere smo dobili na orlovskem taboru v Mariboru in po deželi, bomo pa gojili in o njih poročali tudi v Ameriki. Naj živi in vstraja orlovska zavest, katere je edino prava in popolna za srečnejše bodoče življenje milega jugoslovanskega naroda in svobodne države! — V imenu zastopnikov ameriških katol. Slovencev: Anton Grdina. — Ljubljana, 19. avgusta 1920.

— Ureditev učiteljskih pokojnin. Iz Belgrada poročajo: Izdeluje se načrt zakona o ureditvi plač vpokojenih učiteljev, vdov in otrok umrlih in padlih učiteljev. Za podlago bo služil novi učiteljski zakon.

— Iz Nemške vasi pri Ribnici. Na dan sv. Roka dne 16. t. m. po pol 3. uri jutraj je udarila strela v skedenj Uršule Petek. Skedenj je pogorel do tal. Ogenj se je razširil tudi na vso hišo in od te je ostal le zid. Da se ogenj ni razširil po bližnjih poslopih v vasi, se imamo zahvaliti Bogu, da nam je poslal hud naliv dežja, ki je visokoleteče in od vetra zanašajoče iskre takoj pogasil. Isti dan jutraj malo pozneje je udarila strela tudi v Križmanov skedenj pri kapelici ob cesti v Hrvačo v Ribnici. Skedenj je pogorel do tal.

— Zidarski mojstri cele Slovenije se opozarjajo, da natančno vse pri njih zaposlene pomočnike, delavce in vajence svojim glavnim zaupnikom oziroma podpisani zadrugi. Če tega ne izpolnijo tekom 14 dni, so na škodi le ravnokar imenovani, ker izgube svojo učno dobo. Kajti zadruga mora na ukaz obrtne oblasti voditi natančen zapisnik vseh pomočnikov, delavcev in vajencev. (k)

— Južna železnica. Osebe, ki žele stopiti kot delavci v železniško službo, naj ne vlagajo tozadevnih prošnji pri obratnem ravnateljstvu v Ljubljani, temveč narav-

nost pri načelnikih onih službenih mest, kjer bi radi nastopili službo. Pripominjamo pa, da je stalež delavcev poln in se za sedaj novih delavcev ne sprejema.

— Slovenski dijaški zadrugi v Pragi in Brnu naznanjata vsem članom agronomom in veterinarjem naj pošljejo prošnje za podporo naslovljene na »Poverjeništvu za kmetijstvo« najkasneje do 5. septembra, za Prago na naslov: Srečko Petrovič, Rimska cesta 23, za Brno: Ivan Hrovatin, Resljeva cesta 25. Prošnje morajo biti opremljene s krstnim, domovinskim in ubožnim listom, vsemi izpričevali, maturitetnim izpričevalom (za začetnike) in priložiti je treba 4 K za poštino. — Slovenska kmetijska družba to leto ne bo delila več podpor. — Zadrugi sta pooblašteni, da javita: Vsi dijaški omenjenih strok iz drugih visokošolskih mest naj vlagajo enako opremljene prošnje najkasneje do 10. septembra potom svojih društev ali direktno na »Poverjeništvu za kmetijstvo«. Zadrugi ponovno pozivljata ostale člane, da pošljejo pravilno opremljene prošnje na omenjene naslove najkasneje do sledečih terminov: medicinci do 28. avgusta, tehniki, filozofi, konservatoristi in trgovski akademiki do 1. septembra. Kasneje vlozene prošnje ne pridejo v poštev.

— Gasilno društvo v Horjulu je priredilo prošlo nedeljo vrtno veselico s plesom in pijančevanjem. Proti jutru se je razvil na veselici krvav pretep, katerega ni bilo na sporedu. Ali imamo pri nas zato postavbo proti pijančevanju, da sedlarji prodajajo žganje na drobno in prirejajo ples s pretepi? — Oblastvo, kje si?

— Tretji vlom v vilo ge Ivane Jeglič se je izvršil te dni na Trški gori pri Krškem. Vlomilec, katerega je orožništvo izsledilo, je po drugem vlamu zatrdil sodišču v Sevnici, da je doma iz dobre hiše, kar je sodniku zadostovalo, da ga je izpustil iz zapor. Takoj naslednji dan pa je vnovič vlomil in odnesel nekaj čevljev, perila in obleke. Škoda je znatna, vlomilca pa menda sedaj ne morejo več izslediti.

Koroške novice.

k Prevalje. V nedeljo 29. avgusta t. l. praznuje tukajšnje katoliško delavsko društvo 25 letnico svojega obstoja. Ob tej priliki se vrši na Polani velik delavski tabor, združen s slovesno službo božjo in pridigo na prostem. Po taboru, na katerem nastopi več govornikov, se vrši velika ljudska veselica. Na progi Maribor—Prevalje bo polovična vožnja. Prijatelji slovenskega krščanskega delavstva ste vabljeni, da se udeležite tabora v velikem številu, da daste nam novega poguma za naš težak boj proti breznarodnim in brezverskim nasprotnikom. V nedeljo 29. avgusta vsi v Prevalje!

k Uvedenje selske službe. Z dnem 16. avgusta t. l. se uvede pri kr. poštenu uradu Libeličeh dostavljanje poštinih pošiljatev po selskem pismo-vozi v sledeče vasi: Gorce, Gradišče, Ilmica, Potoče in Libelička gora. Dostavljanje se bo vršilo v prvih štirih krajih ob torkih in petkih, v zadnjem pa ob sredah in sobotah.

k Celovski tatovi v Humiškah. Iz Celovca so prišli v Humiške pri Grabstajnu štirje Celovčani, ki so prodajali vojaška jermena in sukanec. Pripovedovali so, da so bivši volksoverovci in so se tudi kot taki izkazali, ker so vdrl v hišo posestnika Alberta Kuteja, kateremu so ukradli 3700 kron v zlatu in 3000 kron v srebru ter veliko obleke, tako da je Kutej oškodovan za 43.280 kron.

Štajerske novice.

š Umrl je v Mariboru g. Josip Ravter, sodni sluga v pokoji, ki je dosegel precej visoko starost. Bil je mož poštenjak, ki zapušča vrsto odraslih sinov in hčera ter ženo, katerim izrekamo srčno sožalje. Služboval je v Tolminu, zadnje čase pred vojno je bival v Gorici, od italijanske vojne dalje se je preselil v Maribor, kjer ga je dohitela smrt.

š Preselitve poštnega urada. Dne 10. avgusta t. l. se je preselil kr. poštni urad Bistrica p. Mariboru v Limbuš. Z istim dnem se izpremeni naziv tega urada v »Limbuš«. — Poštno zvezo med uradom in postajo vzdržuje 4 krat na dan poštni sel. Pri p. uradu Limbuš se vrši dostavljanje poštinih pošiljatev po selskem pismo-vozi v sledečih vaseh: I. okraj: Laznica, Bistrica, Bogena, Loka, Lobnica; II. okraj: Pokre, Hrastje, Vrhov dol. — Dostavljanje se vrši vsak dan razun nedelje.

Ljubljanske novice.

lj Zelenjadni trg v Ljubljani. Prejeli smo: Gospod urednik! Nekaterikrat je že Vaš list ostro obsodil cene zelenjadi na trgu — morda v posameznih slučajih opravičeno, v splošnem gotovo po krivici. Počutil sem se je tudi pošteno parkrat za nas zelenjadarice, ki smo često naravnost kruto psovane od kakega stražnika, ki nima nobenih manir in nas ureja z grdo suro-

vostjo. Zato sprejmite v svoj list še te vrstice. Nobenega sloja ni ne med strokovnimi delavci, ne med obrtniki, ki bi bil tako brezpraven, kot je ljubljanski zelenjadar. Napadajo ga listi, na trg prihrumi stražnik, določa cene, tira ljudi na verižni urad, ki jih obsoja brez zagovora na globe in zapore. Za ta, v potu obraza, z žuljavo roko, v 16 urnem dnevnem delu zaslužen kruh se dvigajo nevihte in oblastvene revolucije, ne da bi te oblasti le kdaj stopile v stik s producenti in se z njimi dogovorile, koliko stane dela in denarja vzgoja sočivja. Pomislite le to, če za sluzi danes vsak boljši delavec skoro 100 kron dnevno (in prav je, da jih, saj še s temi ne more živeti) to pa redno za 8 urni delavnik, potem zasluži vrtnar, zelenjadarica, ki dela od 4. zjutraj do 10. zvečer, čisto pa do polnoči vendarle več nego 100 kron dnevno. Pa vprašajte, kdo znosi s trga 3 in več tisoč mesečno! Nihče! Prevdarite, po čim je gnoj; semena, natiški koli, orodje! In obutev, obleka! Kaj ne veste, da delamo v dežju, v rosi na mokrih lehah? Ali mislite, da je to posebno varstveno sredstvo za trpežnost obleke? Vsi napadi tjavendan in vsako določanje cen brez sporazuma s producenti je socijalna krivica. Ali veste, da je danes pšenica v Banatu po 7 kron. Kje so, pa tu kake oblasti in robati stražniki, da bi prevečali skednje judovskih milijonarjev in pokazali državno moč? Nad ubogo branjevko in vrtnarico se lahko znaša vsak, ko nima nobenega varstva nikjer in tudi ne žepa z milijoni nabasanege. Zato pa mora biti konec surovosti, kakor se je dogajala od strani nekaterih stražnikov in naj teh ljudi grobo naturo porabi oblast za to, da bo lovila lumpe in roparje — ne pa suvala jerbare in zelenjad na trgu. Druga reč pa je, če imamo zelenjadarji količkaj zavesti in ponosa v sebi: Strokovna organizacija je nujna potreba! Ta se naj izvede in oblasti bodo določale cene tedaj, ko so zaslilaše odbor take organizacije od tedna do tedna. Mi nočemo odirati, hočemo pa živeti in si ohraniti pravico, da je naše težko delo tudi pošteno plačano! Nič več in nič drugega! Kdor bi pa potem preko tega pravičnega dogovora med nami in tržno oblastjo navijal cene, tisti pa naj plačuje in sedi. Zato je klic v zadnji uri za nas »brezpravno gmajno«: Organizirajmo se! — Krakovčan.

lj Ljudska stavbena in stanovanjska zadruga, r. z. z. o. z. v Ljubljani, sklicuje izredni občni zbor na dan 25. avgusta 1920 popoldne ob 6. uri v prostore tajništva SLS, Jugoslovanska tiskarna, II. nadstropje, s sledečim dnevnim redom: 1. Volitev načelstva in nadzorstva. 2. Določitev pristopnine. 3. Prememba pravil, odnosno razpust zadruga. 4. Slučajnosti. — Vse člane prosimo, da se občnega zbora točno udeležijo. — Načelstvo.

lj Društvo železniških uslužbencev za vzajemno podpiranje ob smrti v Ljubljani sklicuje za v nedeljo dne 22. avgusta 1920 ob 8. uri zjutraj v prostorih društva »Slavec« v Narodnem domu v Ljubljani, prvo nadstropje, izvanredni občni zbor z dnevnim redom: 1. Priključitev društva »Innsbrucker Sterbeverein« k našemu društvu. 2. preuredba pravil. 3. volitev novega odbora. 4. določitev podpore in članarine, in 5. raznoterosti. K obilni udeležbi vabi odbor. (k)

lj Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 8. do 14. avgusta 1920. Število novorojencev 25, umrlih 34. Od umrlih je domačinov 25, tujcev 9. Umrli so za grizo 14 (vmes 3 tujci), za jetiko 1, vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 18. Za nalezljivimi boleznimi so oboleli, in sicer: za tifuzom 1, za grizo 61 (vmes 22 vojakov).

lj Dragi čevlji. Za par ženskih čevljev in zahteval L. P. na Sv. Petra cesti v Ljubljani 1400 kron; odnehati ni hotel ničesar, vsled česar je bil rbojen v 500 K globe in na 5 dni zapor; naročeni čevlji so zapadli.

lj Zagoneten slučaj. Te dni je umrla v ljubljanski bolnišnici neka D. M., pri kateri so našli v njenem stanovanju v skatliji mrtev splav. V zadevo sta zapleteni in sta v preiskavi še dve osebi.

lj Premeten goljuf se je približal v menjalnici v Kolodvorski ulici dvema Američanom, ki sta nameravala zamenjati bankovce in ju je izvalil seboj pod pretvezo, da jima bo dal za vsak dolar tri krone več, kolikor da menjalnica. Američana sta šla res z njim in peljal ju je v neko zasebno stanovanje, kjer sta mu dala 180 dolarjev, zviti ptiček je pa zgnil z njimi. Američana sta oškodovana za 24 tisoč 260 kron.

Najnovejša poročila.

POKRAJINSKE VLADE.

Belgrad, 19. avgusta. Vprašanje prosove pokrajinskih vlad pride te dni v pretres. Demokrati zahtevajo v Sloveniji za poverjeništvu za pravosodje dr. Gregorja Jerjava, za socialno politiko dr. Ravniharja, za notranje stvari pa predlagajo kot nevtrarno osebo vseučiliškega profe-

sorja dr. Pitamica. V Hrvatski in Slavoniji zahtevajo za notranje stvari Milana Rojca, za kmetijstvo Juraja Demetroviča, za zdravje pa dr. Locherta. Ban naj bi ostal dr. Laginja. Narodni klub se kandidaturi Jurija Demetroviča za kmetijsko poverništvo protivi. Glede pokrajinske vlade v Bosni in Hercegovini še ni nobenega sklepa, ker se minister na razpoloženo Miša Trifunovič brani sprejeti predsedniško mesto v sarajevski vladi. Demokrati kandidirajo v bosenski vladi za notranje stvari sremskega velikega župana Miševića, Narodni klub pa kandidira za trgovino dr. Badovanca, za kmetijstvo pa Jankoviča.

VOLITVE V KONSTITUANTO.

Belgrad, 19. avgusta. »Pravda« prinaša razgovor s članom ministrstva, v katerem pravi, da bo vlada na podlagi protokola sporazuma skušala čim prej izvesti volitve v konstituantu, ki se bodo bržkone vršile v drugi polovici novembra.

MINISTER ZA KONSTITUANTO.

Belgrad, 19. avgusta. Dr. Mušički se je odrekel mandatu ministra za konstituantu. Podpisan je ukaz, s katerim je imenovan za ministra za konstituantu dr. Lazar Marković, glavni urednik »Samouprave« in vseučiliški profesor.

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

Belgrad, 19. avgusta. Parlament je sklican za 25. t. m. ob 4. uri popoldne.

LDU Belgrad, 19. avg. Parlamentarna zajednica kandidira za predsednika parlamenta Nastaza Petroviča in Bukčevića. Demokrati se strinjajo s tem, da naj bo predsednik parlamenta član parlamentarne zajednice, nočejo pa Petroviča in Bukčevića, ampak predlagajo dr. Medakoviča.

DR. KOROŠEC OBOLEL.

Belgrad, 19. avgusta. Minister za promet dr. Korošec je obolel pred dvema dnevoma na influenco, vsled česar ne zapuša stanovanja.

KOROŠKI PLEBISCIT.

LDU Ljubljana, 19. avg. Iz Celovca poročajo: Plebiscitnih okrajev ali distriktov je medzavezniška komisija na Koroškem napravila šest. Vsi razen okraja A se raztezajo po eni sami coni. Okraj A ima šest občin v coni A, sedem pa v coni B in ima zaradi tega tudi dva sedeža, Rožek, oziroma Vrbo. Vsaka velesila ima svojega zastopnika v vseh okrajnih svetih. V velikovškem okraju in v celovški okolici sta predsednika svetov dva Angleža. V mestu Celovcu in v borovelskem okraju izvršujeta predsedniške funkcije dva Francoza, v okraju A in v pliberškem okraju predsedujeta Italijana. Vsakemu okrajnemu svetu v coni A je pridelen kot posredovalec po 1 Jugoslovani, v coni B pa po 1 Nemec.

LDU Ljubljana, 19. avg. Iz Celovca nam poročajo: Komisija je sklenila, da mora imeti vsaka oseba, ki ima svoje stalno bivališče na plebiscitnem ozemlju in ki je stara nad deset let, osebno izkaznico

(identitetno karto). Te izkaznice bodo izdajale vse občine za svoje prebivalstvo, a okrajna glavarstva in medzavezniški okrajni sveti jih bodo potrdili s svojim pečatom. Ako se kdo odstrani iz svojega bivališča za več kot tri dni, mora to naznaniti okrajnemu svetu, v čigar področje pride. Osebam, ki se bodo smatrale za nevšečne, se bodo identitetne karte odvzele. Osebe, ki hočejo priti iz Jugoslavije v cono B, n. pr. v Celovec, morajo imeti pravičen potni list ter si preskrbeti tudi vizum avstrijskega delegata. Osebe, ki hočejo potovati iz Avstrije v cono A, si pa morajo preskrbeti vizum našega zastopnika v plebiscitni komisiji.

OBCINSKE VOLITVE V BELGRADU.

Belgrad, 19. avgusta. Radikalci imajo vsak dan v Belgradu shode radi občinskih volitev, ki bodo v nedeljo.

»RADIŠA.«

Zagreb, 19. avgusta. Danes je bila otvorena razstava hrvatske »Radiše« ob 11. dopoldne v umetniškem paviljonu. Razstavo je otvoril ban dr. Laginja ob prisotnosti številnih odličnih gostov ter zastopnikov vseh društev. Razstava se nahaja v umetniškem paviljonu vseučilišča ter v šoli v Samostanski ulici.

IZVOZ NAŠEGA BLAGA.

Belgrad, 19. avgusta. Minister za finance je dovolil izvoz blaga iz naše države v Avstrijo za nemške marke in češkoslovaške krone.

BIVŠI KRALJ ČRNOGORSKI VODI NAPAD ALBANCEV.

Belgrad, 19. avgusta. Po došlih vesteh, ki se sedaj potrjujejo, se nahaja bivši črnogorski kralj Nikola s svojim sinom Danilom v Skadru. Njegov prihod je v zvezi z napadom arnavtskih tolpa na Debar in druge naše kraje.

Belgrad, 19. avgusta. Po poslednjih vesteh so napadli Arnavti v ozkih kolonah naše postojanke. Napad je bil krvavo odbit. V obrambi naše meje sodelujejo čete iz vseh delov naše države.

Belgrad, 19. avgusta. »Balkan« prinaša članek, v katerem zahteva, naj naša vojska okupira Albanijo v interesu mira.

BELA KUN ZBIRA ARMADO.

Bukarešta, 19. avgusta. Po vesteh, došlih iz Rusije, zbira Bela Kun, bivši sovjetski komisar na Mažarskem, v Rusiji veliko armado, da ji njo preko Galicije vdere na Mažarsko. V svojo vojsko sprejema predvsem mažarske ujetnike, ki jih je še veliko na Ruskem in ki se še niso mogli vrniti v domovino. Rumuni pazljivo zasledujejo to gibanje na Ruskem, ki bo brez dvoma vplivalo na potek razgovorov ob priliki bivanja dr. Beneša v Bukarešti.

BORZA.

LDU Zagreb, 19. avgusta. Borza: Devize, vse vezane: Berlin 200—203, Italija 476—478, London 320—0, Newyork 91.50 do 93, Pariz 695—700, Praga 160—162,

Švica 1520—0, Dunaj 40.40—40.45. Valute: ameriški dolarji 92—92.50, avstrijske krone 38—40, carski rublji 135—136, francoski franki 660—670, napoleonori 353 do 360, nemške marke 128—200, rumunski lei 200—202, turške lire 0—410, angleški funti 0—360, češkoslovaške krone 157 do 158.

Prosveta.

pr Otroška tragedija, sinočnja predstava tržaških igralcev v dramskem gledališču, se je izredno dobro obnesla. Ker je bilo gledališče do zadnjega kotička razprodano, so bili koroški Slovenci in tržaški igralci z materijelnim uspehom lahko zadovoljni. Razprodano gledališče je igralcem najboljša spodbuditev; to so pokazali uprizorjevalci s tem, da so zastavili vse svoje moči in igrali prvovrstno, tako da mora biti naše občinstvo prepričano, da so Slovenci imeli v Trstu gledališče, ki je stalo domačemu ljubljanskemu vredno ob strani. Vsak igralec je zastavil vse svoje moči, ni čuda da je občinstvo to tudi hvaležno priznavalo z obilnim aplavzom. Skrbniškovi poslovenitvi bi želeli, da se v nji zrcali manj tirolščina, nego kaka slovenska gorjansčina, kajti globoka verska in npravstvena čustva gorjanskih narav so podlaga te pretresujoče Schönherrove drame. Slovenska oblika drame bi po naših mislih s tem pridobila. Predstava je sklenila šele pozno o polnoči z enodejansko Braccovo igro »Don Pietro Caruso«, ki kaže podoben problem — slabo navstvarje nasproti dobri otrok. Tudi tukaj so igralci nastopali izvrstno in je zlasti glavna moška uloga bila naravnost klasično igrana.

pr »Čas« 1920, XIV. letnik, zvezek 4., 5. Vsebine: I. Razprave in članki: Prof. bogosl. dr. Fr. Kovarič — Maribor, bivši član delegacije kraljevine SHS pri mirovni konferenci v Parizu: Narodnostno načelo in mirovna konferenca. 1. Ideologija v narodnostnem načelu. 2. Nemška in francoska narodna teorija. 3. Latinska zveza. Avstrijsko vprašanje. 4. Narodnostno načelo pri nas. Univ. prof. dr. Jos. Srebrnič — Ljubljana: Cerkev in pojavi narodnih cerkva. 1. Legitimna cerkev. 2. Pojavi narodnih cerkva. Ravnatelj Gospodarske banke v Ljubljani dr. Ivan Slokar: Naša dosedanja devizna politika. Dr. Andrej Gosar, poverjenik za socialno skrbstvo pri deželni vladi za Slovenijo v Ljubljani: Socializem in solidarizem. Prof. bogosl. P. dr. Grabič, franjevac — Makarska u Dalmaciji: Crkva i reformni pokret u Hrvatskoj. Dr. Angela Piskernikova, asistentka dež. muzeja v Ljubljani: O postanku življenja na zemlji. Prof. dr. Dragutin Kniewald — Zagreb: Komunizam u Jugoslaviji. Dr. J. Mal, adjunkt dež. muzeja v Ljubljani: Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku. — II. Kulturni obzornik: Dr. Fr. Gr.: Bogoslovna akademija, A. U.: »Zora« in socialno vprašanje. Dr. J. S.: Zanimiv kulturni dvoboj. Verska filozofija in apologetika: Prof. Bernardo Braxy: Princip entropije i opstanak Božji (dr. Gr. Pečjak) — Zbornik svećenikov sv. Pavla (J. S.) Državno pravo in narodno gospodarstvo: Leonid Pitamic: Pravo in revolucija (univ. prof. dr. Aleš Ušeničnik). — Dr. Stefan Sagadin: Naš sadašnji ustavni položaj (univ. prof. dr. Leonid Pitamic). Dr. Andrej Gosar: Narodno-gospodarski eseji (A. U.). Zgodovina in naravoslovje: Dragiša V. Vasič: Karakter i mentalitet jednog pokolenja (prof. I. Dolenc). — Anton Melik: Zgodovina srednjega veka za nižje razrede srednjih in nižjih sorodnih šol (prof. Jožef Kržišnik). Zdravstvo: dr. Jernej Demšar: Spolne bolezni (Dr. A. B.). Jezikoslovje: Fr. Bradač — Jos. Osana: Grška slonovica (dr. Jos. Debevec). — Fr. Bradač: Grška vladica (dr. Fr. Jerč). Leposlovje: S. Gregorčič: Poezije; životopis napisal Iv. Dornik (A. M.). — Cvetko Golar: Bob za mladi zob (dr. I. Pregelj). Glasba: St. Premrl: 1. Godovnice nebeških materi; 2. Cerkvena pesmarica za mladino (V. Hybašek). Z univerze v Ljubljani. Doneski iz kulturnega dela: Papež Benedikt XV. za svetovni mir. — Svetovni shod krščanskih veroizpovedanj. — Sedemdesetletnica ljubljanskega knezoškofa dr. Ant. B. Jegliča. — Odkritje nagrobnice spomenika dr. J. E. Kreku. — Društvo prijateljev humanistične gimnazije. »Čas« je zamišljen kot znanstvena revija, ki naj bi izhajala kot dvomesečnik na treh tiskanih polah. Neurejene časovne razmere rednega izdajanja za leto niso dovoljevale. Od tekočega letnika 1920 so izšle številke 1.—3. skupaj (8 in pol ali 136 strani); v pričujočem zvezku podajamo v še večjem obsegu nadaljni dve številki 4. in 5., in sicer na 9 polah ali 144 straneh (137—280). Zadnja — šesta številka izide na treh polah koncem oktobra 1920. Za prihodnje leto upamo doseči redno izhajanje revije. Naročnina je K 25.— za l. 1920; ustanovniški (K 200.—) doplačajo k naročnini še K 20.— za isto leto; dijaki dobe list, ako se jih najmanj 15 pod skupnim naslovom naroči, po K 15.— za isto leto 1920. Številke 1.—3. skupaj se prodajajo pri upravi po 15 K; pričujoči zvezek se pa prodaja po 20 K. Naročnina se pošilja bodisi potom položnic bodisi potom poštinih nakaznic na Upravo »Časa«, Ljubljana, Prodajalna Kat. tisk. društva (prej Ničman), Kopitarjeva ulica 4. Urednik: dr. Jos. Srebrnič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 80. List izdaja in zalaga »Leonova družba« v Ljubljani.

Sodišče in policija.

s Ker je kupil 80 plačnenih vreč z namenom, da bi veržil z njimi, je bil Semardžić iz Bosne kaznovan na 600 kron globe in en teden zapora; vreče so zapadle.

s Nesramno navijanje cen. Tvrdka F. K. na Starem trgu v Ljubljani je kupila 1 ducat naramnic za 750 kron, prodajala je pa komad za 110 kron, in je torej zaslužila pri enem komadu naramnic 35 K nad 20 % dovoljenim dobičkom.

Konservatoristika (klavir) išče stanovanje z dobrohrano in klavirjem. Če treba, dostavi klavir tudi sama. Pismene ponudbe na upravnishvo lista pod »Konservatoristika« štev. 3397.

Spretna stenografinja in strojepiska, zmožna tudi knjigovodstva, matematike in drugih pisarniških del išče službo. Naslov pove uprava tega lista pod štev. 3399.

Hiša z vrto, enonastropno na Koroški cesti v Mariboru se takoj proda; v njej je nastanjenih 11 družin, v pritličju že dolgo obstoječa mala trgovina, katera se da radi prostora znatno razširiti; jako sposobna bi bila za gostilno. Hiša stoji ob jako prometni cesti ter ima lepo trgovsko prihodnost. Pojasnila daje lastnik Ivan Debelak, kmet, Poljčane. 3390

Proda se **priljučna hiša** z enim gotakojepa hišo spodarskim poslojem, in vrto, v prijaznem in prometnem kraju, pripravna za vsako obrt, v bližini Ljubljane. Cena K 250.000. Naslov pove uprava pod štev. 3399.

Trgovski učencec čvrst, ne pod 15 let star, z dobrimi šolskimi izpričevani se sprejme pri Alojzji Remic, trgovina z mešanim blagom, Ljubljana, Koroška, Slovenija. 3333

Oglasi v 'Slovencu' imajo velik uspeh.

Zahvala.

Vsem, ki so mojega draga soproga spremili na zadnji poti, izrekam najsrčnejšo zahvalo.

Majda Bizjak-Piskarjeva.

Proda **vineograd** 3 orale velik in hosta se 1 1/4 orala. Poizve se pri Anton Verbič, trgovec, Sevnica.

Dražba pohištva. V ponedeljek dne 23. avg. ob 9. uri dopoldne se vrši na Strmem potu štev. 8 v skladišču gospoda Magistra javna dražba pohištva.

Služkinja pridna in zanesljiva, ki zna tudi nekoliko kuhati, se sprejme takoj. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja na Alojzji Remic, trgovina z mešanim blagom, Ljubljana, Koroška, Slovenija. 3334

Ročke (kanjle) napredaj okrog 400 kromadov, vsebina ca 30 litrov. Istotam se proda tudi **pralni prašek** znamke »Wäschermädel« in »Carrara«. Poizve se pri dr. M. Natlačnu, odvjetniku v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 8/I. 3372

Surovo oje za Diesel-motorje, tovornost, mast, kolomaz, cilindrin, strojno olje dobavlja po najnižjih dnevnihi cenah Mineralna rafinerija Dravograd; zastopstvo za Kranjsko: »Kometa«, Ljubljana. 3248

Proda **vodna turbina**, 35—80 konjskih sil, sistem »Cl-rard« s stoječo osjo za 2 1/2—3 m padeča. S turbino se odda tudi pritisni regulator. Pojasnila se dobijo in ogleda se lahko pri Ivanu Furlan, Verd 12 pri Vrhniki. 3343

Mehlovana soba s hrano se išče s 1. septembrom. Ponudbe na upravn. lista pod šifro Jesen 1920/3407.

Tovarna slamičkov in klobukov **Milka Kosova, Mengeš**

sporoča, da ima v svoji zalogi v nadrobni prodaji **ilirska ul. 29** fine klobuke za gospode po jako nizki ceni. Tam se sprejemajo tudi vsakovrstni klobuki za dame in gospode v čistilo, barvanje in predelavo. Elektr. železnica do sv. Petra cerkve

Sube pobe, laneno seme, kumnoter vse druge deželne pridelke kupuje trgovina s semeni: Sever & Komp, Ljubljana, Wolfova ulica številka 12.

Stanovanje dobi hišnik, oženjen par ali vdova z odraslim sinom. — Naslov pove upravnishvo pod št. 3400.

10 oken je napredaj, 6 po 150 visokih, 82 širokih z dvema zaporama, 4 po 1 m visoka in 65 široka. Naslov pove uprava lista pod št. 3392.

Razpisuje se služba **organista in cerkvenika**

na Vačah pri Litlji. Nastop lahko takoj. **Župni urad Vače.**

Tvrdka M. FON Ljubljana, Stari trg 6

ima na razpolago večjo množino

sladkorja

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskrena ljubljena hčerka in sestra

Ivanka Ladiha gojenka III. mešč. šole v Šiški po kratki, a mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v nežni starosti 13 let danes ob pol 2. uri zjutraj v dež. bolnici mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb predrage pokojnice se vrši v soboto ob 5. uri pop. iz dež. bolnice na pokopališče k sv. Križu.

Blago rajnico priporočamo v molitvi in blag spomin.

Zg. Šiška, 19. avgusta 1920.

Žalujoči stariši.

DESKE

smrekove, jelove, prvovrstne od 20, 25, 40 in 50 mm kupim par vagonov proti takojšnji dobavi. Ponudbe z navedbo cene na: A. Breznikar, les. trg., Ljubljana, Sodna ulica 11.

„JURJEVO“

terpentinovo čistilo za čevlje

razpošilja glavna zaloga

M. TREBAR V LJUBLJANI

Sv. Petra cesta 6. Telefon 539.

Miši, podgane, stenice, škurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim mišim K 10, za podgane in miši K 10; za škurke K 10; posebno močna vrsta K 20; tinktura za stenice K 10; uničevalec moljev K 10; prašek proti mušam K 10 in 12; mazilo proti ušem pri ljudeh K 5.—10.; mazilo za uši pri živini 6.—10.; prašek za uši v obleki in perilu K 6 in 10; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 10. Prašek proti mušarjam K 10. Mazilo proti garjam K 10. — Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Junker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39.

Trgovcem pri večjem odjemu popust.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo po pošti K 12.50 poštne prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trnkoci v Ljubljani, zraven rotovža. 1631